

RECEPTAREA CREAȚIEI LUI HENRYK SIENKIEWICZ ÎN ROMÂNIA

MARIA VÎRCIOROVEANU

«Operele sale, scria Boleslav Prus, le întâlnești pe toate meridianele globului, de la Paris la Vladivostok, de la New-York la San Francisco, de la Stockholm la Kapstead, de la Irkutsk la Melbourne»¹. Sienkiewicz însuși notează undeva despre graba cu care i se răspindeau operele în lumea întreagă, editorii nemaisolicitându-i adeseori nici controlul și nici încuviințarea traducerii: „Dumnezeu știe câte mai sînt dintre acelea, care se vînd în ediții de lux sau populare, de cîte 1 franc sau de cîte 50 de centime. Nu poate fi vorba despre un control, pentru că nu există o convenție literară între Rusia și restul Europei. Cărțile mele se traduc în toate țările, fără să-mi ceară nimeni permisiunea și fără să se îngrijească nimeni de onorariul meu”².

Urmărind răspîndirea în lume a operelor scriitorului, savantul polonez Julian Krzyżanowski adună în bibliografia sa, publicată în 1953, 1689 de titluri de opere în volum, apărute în 42 de limbi (nu lipsește dintre acestea nici esperanto, prezentă cu 7 titluri)³.

Interesul pentru opera lui Sienkiewicz nu a slăbit nici azi. Între 1948 și 1955 s-a editat în Polonia, sub îngrijirea lui Julian Krzyżanowski, opera completă a scriitorului, în 60 de volume. Pentru prima dată au apărut laolaltă toate nuvelele, romanele, povestirile și multe alte opere, necunoscute mai înainte, ca: versuri, drame, aforisme, precum și întreaga publicistică a scriitorului pînă în ultimii ani ai vieții. Unul dintre volume (1954) poartă un cuvînt înainte, scris de Leon Kruczkowski, personalitate de seamă a vieții literare polone contemporane.

În cadrul „Anului jubiliar Sienkiewicz” (1966), cu prilejul sărbătoririi a 120 de ani de la nașterea scriitorului (5 mai) și a 50 de ani de la moartea sa

¹ B. Prus; *Henryk Sienkiewicz*, în «Kurier Codzienny», 1900, nr. 354. Cf. A. I. Nofer, *Henryk Sienkiewicz*, Varșovia, 1962.

² H. Sienkiewicz, *Korespondencja*, II, p. 183; cf. A. I. Nofer, *op. cit.*, p. 385.

³ Julian Krzyżanowski, *Dzieła Sienkiewicza w przekładach. Bibliografia*, Varșovia, 1953. Bibliograful s-a oprit numai asupra traducerilor apărute în volum, fără a mai lua în considerație sutele de traduceri mărunte care se ascund, neștiute, în presă.